

Brief van James Ensor aan Hippolyte Fierens-Gevaert

Hippolyte Fierens-Gevaert wil werken van Ensor tonen op het Salon van Venetië. Ensor kan niet beslissen. Hij klaagt over hoe zijn vroegere werken geweigerd werden voor salons en dat hij zich niet gewaardeerd voelt.

Vertaling uit het Frans: Titus Kroon

Aan mijnheer Fierens-Gevaert,
Brussel.

Oostende, 25 februari 1907,
Vlaanderenhelling 21

Mijn beste vriend,

Enkele verontschuldigen en uitleg over mijn gedrag. Dat komt misschien wat vreemd over, en doet ook geen recht aan uw enthousiaste en vriendelijke daden, allemaal gericht op mijn voordeel, maar u heeft van doen met een hoogst onzeker mens, en momenteel laat alles mij koud en wentel ik in gepeins. Ik hou ervan om rustig te schilderen, zonder zorgen over een tentoonstelling, omdat ik al meer dan twintig jaar heb geleden onder de meest onrechtvaardige kritieken en de weigering van mijn beste werken, zoals *De oestereetster*, *Namiddag in Oostende*, *Het Stilleven*, door het museum van Antwerpen, enz., enz.

Dezer dagen staan zij die voorheen door mij beïnvloed werden centraal. Groot onrecht veroorzaakt bij mij een soort gevoel van bittere vreugde en ik heb het altijd leuk gevonden om mijn tegenstanders wapens te verschaffen. Alleen pasticheurs, strebers en corruptelingen zijn succesvol. Hoezeer verafschuw ik ~~hen~~ dit verachtelijke gevolg. En dus, mijn beste vriend, is somberheid mijn dagelijkse metgezel van voorkeur geworden, en de pijnlijke bekoring ervan achtervolgt me en versterkt me. Persoonlijke verdienste wordt niet gewaardeerd, je moet het hoofd buigen om te slagen, en God weet welke valse middelen je moet inzetten om de interesse te wekken van de artiestenpromotors.

Wat betreft de tentoonstelling lukt het me niet om een beslissing te nemen. Het afwegen van de voor- en nadelen doet me altijd aarzelen. Ik weet niet wat ik met *De lampenist* aan moet. Er hangt maar één werk van mij in het museum van Brussel en waarom zou ik dat weghalen. Aan de andere kant trekt het misschien veel bekijks op het Salon van Venetië. Zie hier nog een aarzeling. Afijn, ik schiet niets op en kom

tot geen enkele daad. Ik heb geen besluit kunnen nemen over Vie et Lumière. Toch hebt u kunnen zien hoeveel werken met een heldere visie, oude en nieuwe, ik in mijn atelier heb. Sommige van die werken werden twintig jaar geleden vanwege hun licht geweigerd door Les XX. Afijn, ik heb mijn schilderijen niet kunnen tonen, genegeerd als ze waren, overgeleverd aan de kwaadwilligheid van de pasticheurs, geweigerd door de salons, en zelden gevraagd voor La Libre Esthétique. Ik heb mezelf nooit willen bevoordelen of stappen willen ondernemen om te slagen; daarentegen, mijn studies van, en visies op het licht lopen tien jaar voor op die van de succesvolle luministen.

Ze zullen me wel beschuldigen van luiheid, maar dat laat me koud, beste vriend. Daar komt bij dat de voorstanders van de nieuwe schilderkunst mij hun lafheid toonden. Om zich vrij te pleiten gaven ze toe dat ze mijn werken niet konden indelen. Ik heb me inderdaad nooit op enige manier willen confirmeren, ik heb altijd vrijuit en oprecht geschilderd vanuit mijn inspiratie. Zodoende, een grote variëteit aan schilderijen en soms met grote onderlinge verschillen. Maar de indelers wilden het belang van mijn studies niet erkennen, noch mijn persoonlijke en vernieuwende visie herkennen, en iedereen heeft zich tegen mij gekeerd, mijn na-apers voorop. Afijn, ik ben deze nutteloze strijd beu en alles laat me koud.

Ik heb er spijt van dat ik u de schilderijen uit het andere huis niet heb laten zien, het is een ongelukkige nalatigheid, want ik heb daar de schilderijen *Dame in nood*, *De Vlaanderenstraat in Oostende*, die op het laatste Salon van Gent hingen. De schilderijen *Portret van mijn lezende vader*, *Kind met pop*, vonden goede weerklank op het laatste Salon in de Kursaal in Oostende. Ze zijn ingelijst. Misschien kunt u ze nog gaan zien. Voor nu: duizendmaal excuses, beste vriend. Ik wil u graag deelgenoot maken van mijn diepste gedachten, ik heb geen klaaglijke of vijandige houding en ik ben u werkelijk dankbaar voor uw waardering van mijn werken en voor de stappen die u wilt zetten om hun succes te garanderen op het Salon van Venetië.

Ik bied u een ferme handdruk aan en doe u de hartelijke groeten,
uw toegewijde J.Ensor

PS: De heer Micha schrijft me dat hij meer dan bereid is om uw aanvraag voor de Luikse gemeenteraad te ondersteunen, om in Venetië mijn schilderij *Stilleven* te exposeren. Wat betreft de *Kip* en *Vrouw met blauwe halsdoek*: daarvoor heb ik geen lijsten en ze zijn niet te koop.

J.E.